

Dijital Diplomasi: ABD ve İngiltere Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz¹

Merve Altuntaş Koç²

Öz

Bu araştırmada, dijital diplomasi kavramı Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Birleşik Krallık (İngiltere) örnekleri üzerinden incelenilerek, bu yeni diplomasi biçiminin modern uluslararası ilişkilerdeki yeri ve uygulama alanları analiz edilecektir. Dijital diplomasi, devletlerin dış politika hedeflerini gerçekleştirmek ve küresel kitlelerle etkileşim kurmak için bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanan bir yöntem olarak tanımlanmaktadır. Çalışmada, dijital diplomasi benimsenmesine yol açan temel faktörleri, bu alandaki başarıları ve iki ülkenin dijital diplomasi uygulamalarının uluslararası etkisi değerlendirilmektedir. ABD ve İngiltere'nin dijital diplomasi stratejileri, karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. ABD, 11 Eylül terör saldırılarından sonra dijital diplomasiyi daha fazla ön plana çıkarmış, E-Diplomasi Ofisi gibi yapılar oluşturarak ve sosyal medya platformlarını aktif biçimde kullanarak önemli ilerlemeler kaydetmiştir. İngiltere ise dijital diplomasiye stratejik bir biçimde yaklaşmış, özellikle pandemi sürecinde bu araçların kullanımını genişleterek dış politika uygulamalarında etkinliğini artırmıştır. İki ülke, dijital diplomasi araçlarını farklı yöntem ve kapasitelerde kullanmaktadır. ABD'nin yaklaşımı genellikle doğrudan iletişim ve halkla ilişkiler odaklıdır. Buna karşılık, İngiltere dijital araçları diplomatik süreçlere entegre ederek verimlilik ve şeffaflık sağlamayı hedeflemiştir. Her iki ülke de dijital diplomasi ile uluslararası iletişim stratejilerini yeniden şekillendirmiş ve bu alanda yenilikçi yaklaşımlar geliştirmiştir. Dijital diplomasi, geleneksel diplomasi yöntemlerine alternatif bir yöntemden ziyade, bu yöntemleri destekleyici bir araç olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmada, sürekli değişen teknolojik bağlamda dijital diplomasi evrimine ışık tutulmakta ve devletlerin bu yeni diplomasi biçimini benimseme süreçleri değerlendirilmektedir. Aynı zamanda, dijital diplomasi uluslararası ilişkilerde artan etkisine dikkat çekilerek gelecekteki araştırmalara zemin oluşturma hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Diplomasi, İngiltere, Amerikan Birleşik Devletleri, E-Diplomasi

Digital Diplomacy: A Comparative Analysis of the United States and the United Kingdom

Abstract

This study examines the concept of digital diplomacy through the cases of the United States (US) and the United Kingdom (UK), analyzing its role and applications in contemporary international relations. Digital diplomacy is defined as a method through which states utilize information and communication technologies to achieve foreign policy objectives and engage with global audiences. The research explores the driving factors behind the adoption of digital diplomacy, highlights key achievements in the field, and evaluates the international impact of the digital diplomacy practices of both countries. The digital diplomacy strategies of the US and the UK are addressed comparatively. The US has prioritized digital diplomacy particularly after the September 11 attacks, making significant advancements through the establishment of entities such as the Office of eDiplomacy and by actively utilizing social media platforms. The UK, on the other hand, has approached digital diplomacy with a strategic perspective, notably expanding the use of digital tools during the COVID-19 pandemic to enhance its foreign policy effectiveness. While both countries employ digital diplomacy tools, they do so with varying methods and capacities. The US model is generally centered on direct communication and public relations, whereas the UK emphasizes integration of digital tools into diplomatic processes to foster efficiency and transparency. Both countries have reshaped their international communication strategies and developed innovative approaches in the field of digital diplomacy. Rather than replacing

¹ Bu makale 'Dijital Diplomasi: ABD ve İngiltere Üzerine Karşılaştırmalı Bir Analiz' adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² İstanbul Ticaret Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ticari Diplomasi Yüksek Lisans Programı Öğrencisi, Email: mervealtuntas05@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1183-7378

traditional diplomacy, digital diplomacy emerges as a complementary tool that enhances existing practices. This study sheds light on the evolution of digital diplomacy in an ever-changing technological context and assesses how states adapt to and adopt this emerging form of diplomacy. Furthermore, it emphasizes the growing influence of digital diplomacy in international relations and aims to provide a foundation for future research.

Keywords: Digital Diplomacy, United Kingdom, United States, eDiplomacy

Giriş

İnternetin toplumsal yaşam üzerindeki etkileri, uluslararası ilişkilerden ekonomiye kadar birçok alanı, kapsamlı bir şekilde dönüştürmüştür. Diplomasi de bu dönüşümden en fazla etkilenen alanlardan biridir. Günümüzde dijital diplomasi, devletlerin dış politika stratejilerini şekillendiren önemli bir araç haline gelmiştir. Bu çalışmada, dijital medyanın diplomatik pratiklerde nasıl kullanıldığı ve devletlerin dış politikalarını bu yeni araçlarla nasıl yeniden yapılandığı ele alınmaktadır. Dijital diplomasi, özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı fırsatlar ve beraberinde getirdiği zorluklarla birlikte incelenecektir. Modern dünyada, dijital diplomasiye ayak uyduramayan ülkelerin küresel düzlemde geride kalma riski taşıdığı belirtilmekte, bu durum dijital diplomasi pratiklerinin önemini daha da artırmaktadır (Westcott, 2008, s. 4).

Dış politika genel olarak iki temel unsur üzerine inşa edilir: Ulusal hedefler ve bu hedeflere ulaşmak için kullanılan araçlar. Devletler, dış politikalarını yürütürken diplomasi gibi etkili araçlardan yararlanırlar. Diplomasi, ulusal çıkarları uluslararası platformlarda temsil etmek ve ilişkileri yönetmek için kullanılan en önemli yöntemlerden biridir. Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerindeki (BİT) hızlı gelişim, diplomasiye yeni bir boyut kazandırmıştır. BİT, ülkeler arasındaki iletişimi ve bilgi paylaşımını kökten değiştirmiş, aynı zamanda daha az gelişmiş ülkeler için de bilgi ekonomisine doğrudan geçiş yapma imkânı sunmuştur. Bu teknolojik ilerlemeler, küreselleşmeyi hızlandırmış ve dijitalleşmenin uluslararası ilişkilerdeki etkisini artırmıştır (Mbang ve Urom, 2013, s. 3-5).

Özellikle internet, bilginin yayılmasını ve paylaşılmasını kolaylaştıran bir araç olarak uluslararası diplomatik faaliyetlerde merkezi bir rol oynamaktadır. Sosyal medya platformları, devletlerin geniş kitlelere ulaşmasına ve politikalarını etkin bir şekilde duyurmasına olanak sağlamaktadır. Facebook, Twitter ve diğer dijital mecralar, sadece bireyler için değil, aynı zamanda hükümetler ve uluslararası organizasyonlar için de güçlü iletişim araçları hâline gelmiştir (Westcott, 2008: 6). Dijital medya, geleneksel diplomasiye ek olarak bireylerin ve sivil toplum örgütlerinin de uluslararası ilişkilerde daha aktif rol üstlenmesini sağlamıştır. Bu durum, dijital diplomasiyi önemini artırmakta ve diplomasi pratiklerini yeniden şekillendirmektedir (Aldemir, 2024, s. 11).

Dijital diplomasi, yalnızca sosyal medya aracılığıyla kamu diplomasisini yürütmekle sınırlı değildir, aynı zamanda devletlerin stratejik iletişimlerini dijital araçlarla destekleyen bir yaklaşımı da ifade etmektedir. Bjola (2015, s. 1-9), dijital diplomasiyi sunduğu vaatlere rağmen, bu alanın etkinliği ve sınırları hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtmektedir. Dijital diplomasiyi geleneksel yüz yüze diplomasiyi tamamen değiştirmede, ancak onu modernize eden ve genişleten bir araç olduğu vurgulanmaktadır (Gilboa, 2016: 544; Lichtenstein, 2010, s. 28).

Bu çalışmada, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Birleşik Krallık (BK)'ın dijital diplomasi uygulamalarını ele almak ve bu süreçte karşılaşılan zorluklar ile elde edilen başarıları karşılaştırmalı bir şekilde analiz etmek hedeflenmektedir. Dijital araçların ABD ve BK dış

politikası üzerindeki etkisi ve bu araçların uluslararası diplomasi pratiğini nasıl dönüştürdüğü incelenecektir. Araştırmanın temel soruları şunlardır:

1. ABD ve BK'yi dijital diplomasiye yönlendiren temel faktörler nelerdir?
2. ABD ve BK'nin dijital diplomasi uygulamaları hangi başarıları elde etmiştir?
3. Dijital diplomasi, ABD'nin uluslararası arenadaki etkisini nasıl değiştirmiştir?
4. ABD ve BK'nin dijital diplomasi uygulamalarındaki farklılıkları, benzerlikleri ve etkileri nelerdir?

Bu çalışmada, dijital diplomasi kavramının kavramsal çerçevesi incelenecek, ardından ABD'nin bu alandaki deneyimleri ve sonuçları tartışılacaktır. Son olarak, dijital diplomasi araçlarının ABD ve BK'nin uluslararası etkisine katkıları ve bu süreçteki rolü detaylı bir şekilde analiz edilecek, dijital diplomasi modern uluslararası ilişkilerdeki yeri değerlendirilecektir.

1. Diplomasi Kavramı

Diplomasi, tarih boyunca toplumlar ve devletler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesinde hayati bir rol oynamış, uluslararası meselelerin çözümünde kullanılan en etkili araçlardan biri olmuştur. Devletler arası iletişimi, müzakere ve anlaşma süreçlerinin temelini oluşturan diplomasi, uluslararası ilişkilerin barışçıl yollarla yönetilmesi için kritik bir yöntem olarak tanımlanabilir. “Diplomasi” terimi, Eski Yunanca'daki “diploö” kelimesinden türemiştir ve tarih boyunca uluslararası ilişkilerde merkezî bir rol üstlenmiştir. İngiliz asıllı Alman diplomat Ernest Mason Satow'un tanımına göre diplomasi, “Devletler arasındaki ilişkilerin barışçıl bir şekilde yürütülmesi” olarak ifade edilmektedir (Aldemir, 2024, s. 20; Robert ve Feilleux, 2009, s. 578).

Diplomasinin kapsamı oldukça geniştir ve uluslararası krizlerin önlenmesinden savaşların engellenmesine, uluslararası ticaretin düzenlenmesinden kültürel iş birliklerinin teşvik edilmesine kadar birçok alanda önemli katkılar sağlamaktadır. Türk Dil Kurumu (TDK), diplomasiyi “Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü” olarak tanımlamış ve diplomasinin devletler arası ilişkileri müzakere yoluyla yöneten ve barışı koruma amacı taşıyan bir süreç olduğu şeklinde açıklamıştır (TDK, 2024). Avustralyalı uluslararası ilişkiler uzmanı Headley Bull, diplomasiyi; Devletler ve uluslararası politikanın diğer aktörleri arasındaki resmî politikaların barışçıl yollarla yürütülmesi olarak tanımlamıştır (Navari, 2021, s. 143). ABD'li diplomat Henry Kissinger ise modern diplomasiyi, güç dengesi kavramıyla ilişkilendirerek, alınan kararların hem dış hem de iç politikayı nasıl etkileyebileceğine dikkat çekmiştir. Fransız politikacı Richelieu, diplomasi teorisinin gelişiminde kalıcı ilişkilerin önemine vurgu yaparken; İtalyan stratejist Niccolò Machiavelli, diplomasiyi güvenlik sorunlarının çözümünde kritik bir araç olarak değerlendirmiş ve ayrıca diplomasiye, hile ve stratejik manevralarla bir yön vermiştir (Marks ve Freeaman, 2024). Oxford İngilizce Sözlüğü, diplomasiyi “Uluslararası ilişkilerin müzakereler yoluyla yönetilmesi ve bu ilişkilerin diplomatlar tarafından düzenlenme ve yürütülme yöntemi” olarak tanımlamaktadır. Gökhan Yücel ise diplomasiyi dört ana kategoriye ayırarak, bu alandaki çeşitlenme ve dönüşümü detaylı bir şekilde ele almıştır (Yücel, 2016, s. 749)

1.1. Klasik Diplomasi (Diplomasi 1.0)

Klasik diplomasi, devletlerin temel yeteneklerinden biri olarak ilk şehir devletlerinden bu yana uluslararası ilişkilerde merkezî bir rol oynamıştır. Diplomasi, toplumlar arası karşılıklı bağımlılığın artmasıyla birlikte, tarih boyunca bu ilişkileri düzenleyerek istikrar ve öngörülebilirlik sağlayan bir kurum olarak ortaya çıkmıştır (Galtung ve Ruge, 1965, s. 110). Geleneksel diplomasi, tarihsel süreç boyunca devletlerin siyasi ihtiyaçlarına yanıt olarak

gelişmiş ve uluslararası ilişkilerde müzakere, anlaşma ve iletişim süreçlerini şekillendiren bir araç olarak öne çıkmıştır.

Klasik diplomasi, yazılı tarihten önceki döneme kadar uzanan köklü bir geçmişe sahiptir. Modern diplomatik uygulamalar, Antik Yunan ve Roma'dan Bizans ve İtalyan şehir devletlerine, ardından Fransa ve 19. yüzyıl Avrupa'sına kadar uzanan bir süreçte şekillenmiştir (O'Rourke, 1994, s. 35). Bu süreçte diplomasi, uluslararası sistemdeki değişimlere uyum sağlayarak evrimleşmiştir. Örneğin, diplomatik dokunulmazlık kavramı Yunanlılar tarafından resmleştirilmiş, Rönesans döneminde diplomasi yeniden canlanmış ve ulus-devlet sisteminin gelişimiyle birlikte en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Diplomatik uygulamaların prosedürleri, 1815 Viyana Kongresi'nde resmleştirilmiş ve modern diplomasiye temel teşkil etmiştir (Sayın ve Sayın, 2013, s. 20).

1.2. Kamu Diplomasisi (Diplomasi 2.0)

Kamu diplomasisi, hükümetlerin yabancı halklarla doğrudan iletişim kurarak, uluslararası kamuoyunu kendi stratejik amaçları doğrultusunda etkilemeye yönelik çabalarını ifade eder. Bu türden diplomasi, genellikle uluslararası imaj oluşturma, iş birliklerini teşvik etme ve propaganda faaliyetlerini içermek gibi stratejilerle uygulanır. Kamu diplomasisi, özellikle Soğuk Savaş döneminde Amerika Birleşik Devletleri'nin Avrupa'daki çabalarıyla dikkat çekmiş ve demokratik değerleri tanıtmayı amaçlayan geniş çaplı kampanyalar düzenlenmiştir (Critchlow, 2004, s. 78). Kamu diplomasisinin iki temel türü bulunmaktadır:

Uzun vadeli iletişim ve imaj geliştirme: Bu tür diplomasi, bir ülkenin uluslararası alandaki genel imajını geliştirmek ve olumlu bir algı oluşturmak için kültürel iletişim ve markalaşma çalışmalarını içerir. Örneğin, ABD'nin "Amerika'nın Sesi" radyo yayınları ve okuma odaları aracılığıyla Batı değerlerini tanıtmaya çabaları bu kategoriye girer. **Siyasi savunuculuk:** Acil politika hedeflerine ulaşmayı amaçlayan bu tür kamu diplomasisi, yabancı kamuoyunu belirli bir politikayı desteklemeye yönlendirir. 1990'da Kuveyt'in, Irak'a karşı ABD'nin desteğini kazanmak için yürüttüğü halkla ilişkiler kampanyası buna örnek gösterilebilir (Constantinou vd., 2016, s. 135). Kamu diplomasisi, kimi zaman düşmanları itibarsızlaştırma veya yabancı halkları liderlerine karşı harekete geçirme gibi stratejilerle de kullanılabilir. Ancak bu tür stratejiler genellikle uzun vadeli başarılar sağlamaz ve hedef kitle üzerindeki etkisi sınırlı kalabilir. Liderlerin, dışarıdan gelen mesajları engelleme veya çarpıtma yetenekleri, bu diplomasi türünün etkinliğini azaltabilmektedir (Leroux ve Goerdel, 2009, s. 520).

2. Dijital Diplomasi

Dijital diplomasi, modern uluslararası ilişkilerde giderek artan bir öneme sahip olan bir diplomasi biçimidir. Geleneksel kamu diplomasisinin sınırlarını aşarak daha geniş ve sınırsız bir etkileşim alanı sunan dijital diplomasi, devletlerin sürekli iletişim içinde olmasını gerektiren bir yapıdan ziyade esnek bir uygulama alanı sunmaktadır (Constantinou vd., 2016, s. 140). Türkiye'de dijital diplomasi nispeten yeni bir kavram olup 2009 yılında ilk adımları atılmış ve diplomatik faaliyetlerde yavaş yavaş yer bulmaya başlamıştır. Bu stratejik yaklaşım, yumuşak güç unsuru olarak değerlendirilmekte ve kamu diplomasisi araçlarının dijital ortamda uygulanmasını sağlayarak yeni bir boyut kazanmıştır. Artan çevrimiçi nüfus, dijital diplomasi uygulamalarının uluslararası ilişkilerde popüler bir yaklaşım haline gelmesine katkı sağlamıştır (Akıllı ve Gülen, 2023: 50; Murray vd., 2011: 710).

2.1. Dijital Teknolojilerin Etkisi ve Sosyal Medyanın Rolü

Neo-Marksizm, Marksist teoriyi çağdaş koşullara ve yeni toplumsal dinamiklere uyarlar; dijital diplomasi ise internet ve sosyal medya platformlarının yaygınlaşmasıyla birlikte, devletlerin dış politika mesajlarını daha etkili bir şekilde iletmelerine olanak tanımaktadır. We Are Social'ın 2018 raporuna göre, dünya genelinde 7,6 milyar kişinin 4 milyarı, internet kullanıcısı; 3,2 milyarı sosyal medya kullanıcısı; 5,2 milyarı ise cep telefonu kullanıcısıdır. Bu oranlar, dijital etkileşim alanının genişlediğini ve diplomatik mesajların yayılmasını kolaylaştırdığını göstermektedir (Kemp, 2018, s. 1; Marzano, 2020, s. 247). Türkiye'de ise 2020 yılı itibarıyla 83 milyonluk nüfusun %74'ü internet kullanıcısıdır ve sosyal medya kullanıcılarının büyük çoğunluğu günlük ortalama 3 saatini bu platformlarda geçirmektedir (Egtesadi ve Florea, 2020, s. 390; Josh, 2024).

Sosyal medya platformları; dijital diplomasi için temel araçlarından biri olarak Facebook, Twitter ve Instagram gibi platformları içermektedir. Bu platformlar, özellikle kriz yönetimi, kamuoyu oluşturma ve ulusal markalaşma gibi kritik konularda etkili bir araçtır. Ancak dijital diplomasi için başarıları, mesajların dikkatlice planlanması ve etkili bir strateji ile uygulanmasına bağlıdır.

2.2. Dijital Diplomasi için Faydaları ve Stratejik Kullanımları

Dijital diplomasi, devletlerin geniş kitlelere hızla bilgi sağlayarak krizleri önleme veya mevcut krizleri kontrol altına alma yeteneğini artırmaktadır. Bunun yanı sıra, yumuşak güç kullanımını teşvik etmekte ve ulusal kültürel değerlerin küresel ölçekte tanıtılmasını sağlamaktadır (Westcott, 2008, s. 20). Birleşik Krallık, British Council aracılığıyla dijital diplomasiyi kültürel değerlerin yayılmasında etkin bir araç olarak kullanırken Finlandiya da dijital platformlar üzerinden ülkesinin politik ve kültürel yönlerini tanıtmaktadır (Huxley, 2014, s. 10-27).

2.3. Zorluklar ve Gelişim Süreci

Dijital diplomasi, teknolojinin sürekli gelişimiyle birlikte evrimleşmektedir. Ancak, teknolojilerin etkili kullanımı her zaman istenen sonuçları vermemekte ve bu durum diplomatik ilişkilerde çeşitli zorluklara yol açmaktadır. Dezenformasyonun yayılması, devletlerin dijital stratejilerini sürekli olarak gözden geçirmesini ve yenilemesini zorunlu kılmaktadır (Bjola ve Jiang, 2015, s. 4-7). Dijital diplomasi için sürdürülebilirliği; gerçek zamanlı izleme, çevrimiçi aktörlerin etkin kullanımı ve topluluklarla doğrudan etkileşim gibi unsurların bir arada değerlendirilmesine bağlıdır.

2.4. Dijital Diplomasi için Evrimi

Diplomasi tarih boyunca teknolojinin etkisiyle değişim ve dönüşüm sürecine girmiştir. İlk olarak 1860'larda telgrafın icadı ile İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Palmerston'un "Tanrım, bu diplomasiye son verir!" diyerek tepki göstermiştir ancak diplomasi, telgrafın yanı sıra radyo, telefon, televizyon ve faks gibi birçok teknolojik yenilik karşısında varlığını sürdürerek evrimleşmiştir (Dittmer ve McConnell, 2015, s. 1-20). Harold Nicolson telefonun diplomasi açısından 'tehlikeli bir araç' olduğunu savunsun da teknolojik gelişmelerin sunduğu yeni iletişim araçları diplomatik süreçleri köklü bir biçimde etkilemiştir. Özellikle faks makinesi, diplomasiye hız ve kesinlik kazandırarak kritik belgelerin paylaşımında etkili bir araç hâline gelmiştir (La Cour, 2018, s. 22-35). Faks makinesi, özellikle 1980'lerden itibaren diplomatik iletişimde önemli bir yer edinmiştir. Örneğin, bir Fransız büyükelçinin Tokyo'da imzaladığı bir anlaşmanın kopyası, dakikalar içinde Paris'e iletilenmiştir. Bu teknoloji, konsolosluk hizmetlerini de hızlandırmış; doğum, evlilik sertifikaları ve pasaport gibi belgeler hızlı bir

şekilde işlenmiştir. Böylece diploması, bilgi ve belge paylaşımındaki bu dönüşümle küresel operasyonlarını daha verimli hâle getirmiştir (La Cour, 2018, s. 22-35).

2.5. İnternetin Diplomasıye Etkisi

İnternet, diploması alanında telgraftan sosyal medya platformlarına uzanan önemli bir teknolojik dönüşümü beraberinde getirmiştir. Thomas Friedman’a göre, internet, küresel iş bölümlerini daha verimli hâle getirerek dünyayı “düzleştiren” bir araç hâline gelmiştir (Westcott, 2008, s. 15-20). Özlü ve Alan (2020), internetin geleneksel diplomatik uygulamaları geride bırakarak maliyetli fiziksel toplantılardan web konferanslarına, fiziksel elçiliklerden sanal görevlere geçişi sağladığını belirtmiştir. İnternetin yaygınlaşmasıyla birlikte medya ve diplomatik iletişimde devrim niteliğinde değişiklikler meydana gelmiştir. Podcastler, dosya paylaşımı ve etkileşimli sosyal ağlar gibi araçlar, devletlerin bilgi toplama ve paylaşma yeteneklerini artırmış, ayrıca dış politika stratejilerini hızlı bir şekilde geniş kitlelere ulaştırmalarına olanak sağlamıştır (Grant, 2004, s. 10). Bu durum, hükümetlerin bilgiye erişimi, yanlış bilgileri düzeltme ve resmî açıklamaları doğrulama yöntemlerini dönüştürmüştür. Dijital diploması, özellikle çeviklik ve bilgilendirme yeteneğinin kritik olduğu bu dönemde, hükümetlerin yeni iletişim araçlarına uyum sağlaması açısından hayati bir rol oynamaktadır.

2.6. Küresel Bağlamda Dijital Diploması

Dijital araçlar, devletlerin dış politika hedeflerini tanıtmada ve savunmada kritik bir öneme sahiptir. Web siteleri, bloglar ve sosyal medya platformları, küresel bir kitleye erişim sağlayarak devletlerin uluslararası arenadaki imajlarını şekillendirmelerine yardımcı olmaktadır. Adesina (2017, s. 1-13) göre Twitter gibi platformlar, coğrafi veya politik sınırlardan bağımsız olarak bilgiye hızlı erişim ve geniş katılım sağlamaktadır. ABD Dışişleri Bakanlığı, dijital diploması uygulamalarında liderlik ederek 2002’de kurulan eDiploması Görev Gücü ile büyük bir dijital dönüşümü başlatmıştır. 150’den fazla çalışanıyla eDiploması Ofisi, bilgi ve iletişim akışını optimize etmek için yenilikçi dijital araçlar kullanmaktadır. Örneğin, Diplopedia gibi iç kaynaklar ve Corridor gibi sosyal ağ platformları, bilgi paylaşımını teşvik eden yenilikler arasında yer alır (Dittmer ve McConnell, 2015, s. 1-20). Diğer ülkeler de dijital diplomasıye uyum sağlamaktadır. Birleşik Krallık’ın Dışişleri ve İngiliz Milletler Topluluğu Ofisi (FCO), dijital diploması faaliyetlerini yönetmek için özel bir ofis kurmuş; İsveç Dışişleri Bakanı Carl Bildt ise sosyal medyayı etkin kullanarak dijital diploması çabalarına öncülük etmiştir. Almanya, halk katılımını artırmak için çevrimiçi platformlar kullanırken Kanada, global diplomatik etkisini genişletmek için sosyal medya hesaplarını aktif bir şekilde yönetmektedir (Adesina, 2017, s. 10; Grant, 2004, s. 12).

2.7. Yumuşak Güç Kavramı

Joseph Nye, 1990 yılında “yumuşak güç” kavramını uluslararası ilişkiler literatürüne kazandırarak gücün farklı bir boyutunu tartışmaya açmıştır. Nye, gücü “istenen sonuçları elde etmek amacıyla diğerlerinin davranışlarını etkileme kapasitesi” olarak tanımlamış ve yumuşak gücü, zorlama yerine ikna ve cazibe yoluyla etkileme aracı olarak açıklamıştır (Nye, 2021, s. 200). Gücün tarihsel kavrayışında, Niccolò Machiavelli’nin “Prens” adlı eseri, sonuç odaklı güç anlayışını vurgularken modern dünyada güç daha çok kültürel etkileşim, bilgi paylaşımı ve uluslararası itibar unsurlarıyla şekillenmektedir (Dittmer ve McConnell, 2015, s. 1-20).

Tarih boyunca güç, genellikle askerî kapasite ve ekonomik kaynaklarla ilişkilendirilmiştir. Ancak modern dönemde, fiziksel güç unsurlarının yanı sıra kültür, ideoloji ve diploması gibi soyut güç kaynakları da önemli hale gelmiştir. Yumuşak güç, bir ülkenin diğerlerini zorlamadan etkileme ve kendi politikalarını gönüllü olarak benimsetme kapasitesi

olarak öne çıkmaktadır. Nye'a göre yumuşak güç kaynakları; kültür, siyasi değerler ve dış politikadan beslenir ve bu unsurlar, bir ülkenin uluslararası alandaki cazibesini artırır (Gomichon, 2013, s. 2). Uluslararası ilişkilerde, yumuşak güç kavramı, güç kullanımı üzerine yapılan tartışmalarda önemli bir yer tutar. Realist ekol gücü, diğerlerinin davranışlarını kontrol etme yeteneği olarak ele alırken liberal yaklaşım, gücü başkalarına belirli hedeflere ulaşmada aracı olma kapasitesiyle açıklar. Yumuşak güç, bu yaklaşımlardan farklı olarak, zorlama yerine cazibe yoluyla etkilemeyi tercih eden bir güç türüdür. Yumuşak güç, kültürel etkinliklerden politik değerlere ve dış politika uygulamalarına kadar uzanan geniş bir yelpaze sunmaktadır. Örneğin, ABD'nin Hollywood filmleri ve popüler kültürü, Soğuk Savaş sonrası dönemde yumuşak güç kullanımına önemli bir örnek teşkil etmiştir. Amerikan kültürü, diğer ülkeler için cazip bir model sunarak ABD'nin uluslararası alandaki etkinliğini artırmıştır (Nye, 2021, s. 202).

Yumuşak güç uygulamaları, genellikle uzun vadeli sonuçlar doğurur ve sürdürülebilirlik hedefler. Ancak bu tür politikaların başarıya ulaşması, ülkelerin kültürel ve politik değerlerini uluslararası alanda nasıl sunduklarına bağlıdır. Örneğin, NATO'nun genişlemesi sürecinde, birçok ülkenin NATO'ya katılımı sadece askeri ittifak sağlamak amacıyla değil, aynı zamanda ABD ile ekonomik ve kültürel bağlarını güçlendirmek arzusu ile de gerçekleşmiştir (Westcott, 2008, s. 15-20). Joseph Nye, yumuşak gücü, bir ülkenin değerlerini ve kültürünü cazip hâle getirerek diğer ülkeleri etkileme yeteneği olarak tanımlar. Yumuşak güç, genellikle dolaylı bir etki yaratır ve hedef ülkeler üzerinde fark edilmeden bir etki bırakır. Bu özellik, yumuşak gücün “pasif bir güç formu” olarak değerlendirilmesine neden olur (Dittmer ve McConnell, 2015, s. 1-20).

Yumuşak gücün etkin kullanımı için kültürel, siyasi ve ideolojik uyum önemlidir. Örneğin, bir ülkenin dış politikası meşru ve ahlaki olarak algılanıyorsa, bu durum yumuşak güç etkisinin artmasını sağlar. Bunun yanı sıra, sanat, spor ve medya gibi unsurlar da yumuşak gücün uygulanmasında kritik bir öneme sahiptir (McClory, 2010). Yumuşak güç kapasitesini ölçmek amacıyla çeşitli endeksler geliştirilmiştir. Örneğin, The Institute for Government tarafından yayımlanan “Yumuşak Güç Endeksi”, ülkelerin kültürel, ekonomik ve politik unsurlarını değerlendirerek yumuşak güç kapasitelerini karşılaştırır. Bu tür endeksler, ülkelerin uluslararası sahnedeki konumlarını güçlendirme stratejilerinin bir parçası olarak kullanılmaktadır (McClory, 2010). ABD merkezli bağımsız denetim firması Ernest & Young (E&Y) tarafından 2012 yılında oluşturulan bir diğer endeks ise yumuşak gücün küresel ölçekte nasıl bir etki yarattığını incelemiştir. Bu analizler, ülkelerin yumuşak güç stratejilerini optimize etmeleri için önemli veriler sunmaktadır (Demirtepe-Özertem, 2013, s. 100).

3. Uluslararası İlişkilerde Yeni Nesil Araçlar

Günümüz uluslararası ilişkileri, Manuel Castells'in 2001 yılında ortaya koyduğu “ağ toplumu” modeline dayanan bilgi temelli bir sistem olarak değerlendirilmektedir. Bu model; düşüncelerin, bireylerin ve malların sürekli akışını içeren hareketlilik süreçleri üzerine kurulmuştur (Castells, 2001, s. 549). Sheller ve Urry'nin (2006, s. 220) “hareketlilik paradigmaları” kavramı ise küreselleşmenin toplumsal ve uluslararası düzeydeki etkilerini anlamamıza katkı sağlamıştır. Teknolojik gelişmeler, uluslararası ilişkilerin işleyişini kökten değiştirmiştir. Gernot Böhme'nin “askın teknolojik nüfuz” kavramı, teknolojinin uluslararası sistem üzerindeki dönüştürücü etkisini vurgulamaktadır (Böhme, 2013, s. 210). Teknolojinin uluslararası ilişkilerdeki bu yeni rolü, disiplinin hem teorik hem de pratik düzeyde yeniden değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Edward Soja'nın “mekansallık” kavramı, teknolojinin yerel ve küresel düzeyde yeni stratejiler geliştirilmesine olanak tanıyan mekânsal dinamikleri

nasıl dönüştürdüğünü anlamamıza yardımcı olmaktadır (Soja, 2009, s. 1-5). Teknolojinin etkisiyle yeni uluslararası aktörler ve ağlar ortaya çıkmakta ve bu durum, küresel etkileşimlerin boyutlarını ve biçimlerini değiştirmektedir.

Bilgi teknolojilerindeki ilerlemeler, uluslararası ilişkilerde hem siyasi hem de toplumsal bağlamda büyük bir değişim yaratmıştır. Avrupa Araştırma Alanı girişimi ve ABD'deki NBIC girişimi (Roco ve Bainbridge, 2003, s. 1-27) gibi projeler, teknolojinin uluslararası ilişkilerdeki önemini açıkça göstermektedir. Bu tür girişimler, teknolojik ilerlemenin yalnızca bilimsel değil, aynı zamanda politik bir araç olarak da kullanılabileceğini ortaya koymaktadır. Bruno Latour'un Aktör-Ağ Teorisi (ANT), teknoloji ile uluslararası ilişkiler arasındaki bağlantıyı anlamamızda kuramsal bir temel sağlamaktadır. Latour, teknolojiyi yalnızca bir araç değil, aynı zamanda uluslararası sistemde aktif bir "aktör" olarak değerlendirmiştir (Şeker, 2014, s. 14-15). Teknoloji, artık yalnızca iletişim ve bilgi paylaşımında bir araç değil, buna ek olarak uluslararası politikaların şekillenmesinde belirleyici bir unsur hâline gelmiştir. Teknolojik dönüşüm, uluslararası ilişkilerde sosyal iletişim biçimlerini de değiştirmiştir. Özellikle sosyal medya, uluslararası aktörler ve toplumlar arasında doğrudan iletişim kurulmasını sağlamış ancak bu durum mahremiyetle de ilgili yeni sorunları beraberinde getirmiştir. Gernot Böhme (2013, s. 212), teknolojinin sosyal yaşam üzerindeki etkilerini analiz ederken bu araçların bireyler ve toplumlar üzerindeki kontrol mekanizmalarını güçlendirdiğini belirtmiştir. Tekno bilim, bilimsel ilerlemeler ile teknolojik yeniliklerin toplumsal ve politik etkilerini inceleyen bir disiplin olarak uluslararası ilişkilerdeki teknolojik dönüşümü anlamamızda önemli bir rol oynamaktadır. Bruno Latour'un Aktör-Ağ Teorisi, tekno bilimin insan ve insan dışı unsurları bir araya getiren yapısını vurgulamaktadır (Şeker, 2014, s. 14-15). Tekno bilim, uluslararası ilişkilerde risk yönetimi ve geleceğe yönelik stratejilerin oluşturulması açısından önemli bir araçtır.

Ulrich Beck'in "risk toplumu" modeli, teknolojik gelişmelerin uluslararası düzeyde yaratabileceği potansiyel risklere dikkat çekmektedir (Beck, 2014, s. 178). Teknolojik determinist yaklaşımlar, teknolojinin toplumu şekillendiren tek yönlü bir güç olduğunu savunurken modern yaklaşımlar bu görüşe meydan okuyarak teknoloji ile toplum arasındaki karşılıklı etkileşimi ön plana çıkarmaktadır. Bu perspektif, teknolojinin yalnızca uluslararası ilişkiler üzerinde bir etki yaratmadığını, aynı zamanda toplumsal değerler ve politikalar tarafından da şekillendirildiğini göstermektedir. Günümüz uluslararası ilişkilerinde, devletlerin küresel liderlik pozisyonları, büyük teknoloji şirketlerinin yükselişiyle yeniden tanımlanmaktadır. Google, Apple, Amazon, Facebook ve Microsoft gibi teknoloji devleri, piyasa değerleriyle birçok ülkenin gayrisafi yurt içi hasılasını aşarak jeopolitik arenada önemli aktörler hâline gelmiştir (Bremmer, 2021, s. 112). Bu şirketler, internet altyapısından e-ticarete, çevrimiçi iletişimden veri yönetimine kadar geniş bir alanda hizmet sunarak adeta devlet işlevlerini üstlenir hâle gelmişlerdir.

Teknoloji şirketlerinin artan etkisi, devletlerin bu şirketlerle daha yakın diplomatik ilişkiler kurmasına sebep olmuştur. Hükümetler, teknoloji elçileri atayarak teknoloji devleriyle iş birliklerini geliştirmekte ve ulusal çıkarlarını korumayı hedeflemektedir. Danimarka'nın 2017 yılında "Dijital Büyükelçi" ataması, bu yeni diplomatik yaklaşımın ilk somut örneklerinden biri olmuştur. Danimarka Dışişleri Bakanı Anders Samuelsen, bu büyük teknoloji şirketlerini "modern zamanların yeni devletleri" olarak tanımlamış, bu yaklaşımın teknolojik gerçekliğe uyum sağlama çabası olduğunu belirtmiştir (NTV, 2017).

Bu gelişmeler, teknoloji devlerinin uluslararası siyasette önemli aktörler olarak tanınmasına ve devletler ile özel sektör arasındaki güç dengelerinin yeniden şekillenmesine yol

açmıştır. Özellikle yapay zekâ, 5G, siber güvenlik ve veri gizliliği gibi dijital teknolojilerdeki gelişmeler, bu tür iş birliklerini daha stratejik hâle getirmiştir (Mashiah, 2023, s. 1-9). Teknolojik dönüşüm, ticarî diplomasi uygulamalarında dijitalleşmeyi zorunlu kılmıştır. Elektronik Ticarî Diplomasi (e-CD), dijital araçların ticari ilişkilerin yürütülmesinde etkin bir şekilde kullanılmasını ifade etmektedir. Bu bağlamda, devletler ve özel sektör arasındaki iş birliklerinin yanı sıra uluslararası ticaret ve yatırım faaliyetlerinin de modern dijital platformlar aracılığıyla yürütüldüğü görülmektedir.

Elektronik ticarî diplomasisi; ticaret bakanlıkları, dışişleri bakanlıkları ve ticaret odalarının entegrasyonunda stratejik bir rol oynamaktadır. Dijital diplomasi, bilgi paylaşımını hızlandırmak, ticaret anlaşmalarını kolaylaştırmak ve uluslararası iş birliğini artırmak için kullanılır. Westcott (2008, s. 12), dijital diplomasi araçlarının devletlerin geleneksel diplomatik hizmetlerini daha hızlı ve etkili bir şekilde sunmasını sağladığını belirtmiştir.

Ticarî diplomasi, ihracat teşviki, yabancı yatırımların çekilmesi ve ticarî bilgi paylaşımı gibi temel faaliyetlerle sınırlı kalmayıp, elektronik ortamda bu süreçlerin daha etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamaktadır. Kotabe ve Czinkota (1992, s. 640), ticarî diplomasinin iki ana faaliyetten oluştuğunu belirtmiştir: İhracat danışmanlığı ve pazar geliştirme programları. Günümüzde, bu faaliyetler dijital platformlar aracılığıyla daha geniş kitlelere ulaşabilmekte ve işletmelerin uluslararası pazarlara daha hızlı girmesini sağlamaktadır. Dijitalleşmenin sağladığı fırsatlar arasında, ticarî fuarların çevrimiçi olarak düzenlenmesi, uluslararası ticaret ağlarının dijital platformlarda oluşturulması ve ticarî istihbaratın hızla paylaşılması bulunmaktadır (Lee, 2004). Aynı zamanda, ticarî diplomasinin veri güvenliği ve siber tehditlere karşı savunma stratejilerini de içermesi gereklidir. Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT), bu süreçlerin kolaylaştırıcı unsuru olarak hem diplomatik hem de ticarî faaliyetlerin merkezinde yer almaktadır (Bertot ve Jaeger, 2006, s. 165).

E-CD, bilgi ve iletişim teknolojilerinin hükümet faaliyetlerine entegrasyonu ile ticarî diplomasi süreçlerini çağdaşlaştırmayı hedefler. Bu yaklaşım, özellikle dijitalleşmenin hız kazandığı küresel ekonomide, ülkeler arasında ticaret ve yatırımın artırılması için kritik bir araç olarak kullanılmaktadır (Rust vd., 2002, s. 460). Yabancı temsilciliklerin ticarî diplomasi faaliyetleri, dijital araçlar sayesinde daha etkili hâle gelmiştir. E-CD'nin sağladığı avantajlar arasında uluslararası pazarlara erişimin kolaylaşması, maliyetlerin düşürülmesi ve zaman tasarrufu sağlanması bulunmaktadır. Ancak bu süreç, siber güvenlik, veri gizliliği ve yasal düzenlemelere uyum gibi çeşitli zorlukları da beraberinde getirmektedir (Westcott, 2008, s. 15). Kostecki ve Naray (2007, s. 4), ticarî diplomasiyi devlet ve özel sektör çıkarlarını bir araya getiren stratejik bir faaliyet olarak tanımlamaktadır. Bu süreç, özellikle gelişmekte olan ülkelerde ekonomik büyüme ve uluslararası ilişkilerin güçlendirilmesi açısından büyük önem taşır. Ticarî diplomasi, yerel ürünlerin uluslararası pazarlara tanıtılmasını, yabancı yatırımların teşvik edilmesini ve ticari iş birliklerinin artırılmasını sağlar. Bu faaliyetler, ulusal ekonomilerin küresel ekonomiye entegrasyonunu kolaylaştırır ve ülkeler arası ticaret hacmini artırır.

4. Örnek Ülkeler Perspektifinden Dijital Diplomasi Uygulamaları

4.1. İngiltere'nin Dijital Diplomasi Stratejisi: Dönüşümün Yönetimi ve Stratejik Uygulamalar

İngiltere, 2012 yılında Dışişleri ve Milletler Topluluğu Ofisi (FCO) tarafından yayımlanan Dijital Strateji belgesi ile dijital diplomasi alanında önemli bir adım atmıştır. Arap Baharı gibi küresel gelişmelerin etkisiyle şekillenen bu strateji, dijital araçların dış politika ve hizmet sunumundaki rolünü artırmayı amaçlamaktadır. 2016 yılında yayımlanan “Gelecek

FCO” raporu ise dijital teknolojilerin kullanımını daha ileriye taşıyan önerilerle güncellenmiştir (Pamment, 2016, s. 190). Bu belgeler, dijital diplomasi uygulamalarını yalnızca bir iletişim aracı olarak değil, aynı zamanda devletlerarası ilişkilerde stratejik bir araç olarak da konumlandırmaktadır.

İngiltere'nin dijital stratejisi, dijital teknolojilerin dış politika çalışmalarının merkezine yerleştirilmesini ve hizmetlerin dijital platformlar aracılığıyla sunulmasını hedeflemektedir. Bu, daha hızlı ve etkin hizmetlerin yanı sıra, politika yapım süreçlerinde şeffaflık ve hesap verebilirliği artırmayı amaçlar. Dijital diplomasi alanındaki öncelikli alanlar, dijital gündemin etkin liderliği, çalışanlara dijital medya ve araçlara erişim imkânı sunulması, dijital diplomasi fırsatlarının tam anlamıyla kullanılmasına yönelik stratejiler geliştirilmesidir. Ayrıca, sosyal medya kullanımının teşvik edilmesi, dijital diplomasi bloglarının oluşturulması ve dijital yanıtlar ile kriz yönetimi gibi uygulamalar da stratejiye dahil edilmiştir (Baştan ve Karagül, 2021, s. 780).

Strateji, dijital diplomasiye uyum sağlamak için iç kapasitelerin geliştirilmesine odaklanır. Özellikle üst düzey yönetim ve politika memurları için dijital diplomasi eğitimi önerilmektedir. FCO'nun dijital dönüşüm sürecinde, geçici bir Dijital Geçiş Lideri rolü, dijital yenilik fonları ve dijital eğitim görevlileri gibi yapılar kurulması öngörülmüştür. Bu adımlar, dijital araçların dış politikaya entegrasyonunda önemli bir aşamayı temsil eder. Eğitim ve kapasite geliştirme, dijital diplomasi uygulamalarının etkinliğini artırmak için önemlidir (Pamment, 2016, s. 195). COVID-19 pandemisi, dijital diplomasi uygulamalarının artmasında büyük bir etken olmuştur. Pandemi süreci, diplomatik faaliyetlerin dijitalleşmesini hızlandırmış, uluslararası toplantılar ve diplomatik etkinlikler çevrimiçi platformlar üzerinden yapılmaya başlanmıştır. İngiltere, G-7 ve G-20 zirveleri gibi kritik uluslararası toplantıları video konferans yöntemiyle gerçekleştirmiştir. Bu durum, dijital diplomasi uygulamalarının geçici bir çözüm olmaktan öte, kalıcı bir dönüşüm yaratma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir.

İngiltere'nin dijital diplomasi uygulamaları, özellikle video konferanslar aracılığıyla diplomatik faaliyetlerin yürütülmesinde önemli bir rol oynamaktadır. İngiltere Dışişleri Bakanı, büyükelçilerle gerçekleştirdiği diplomatik istişareleri dijital platformlar aracılığıyla sürdürürken; Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun açılış oturumu gibi yüksek düzeyli küresel etkinlikler de video konferans yöntemiyle icra edilmiştir. Bu dijitalleşme, diplomasiye entegre edilen dijital araçların uzun vadede kalıcı bir dönüşüm yaratacağına işaret etmektedir (Paşinyan, 2020). İngiltere, dijital diplomasi uygulamalarında öncü bir ülke olarak kabul edilmektedir. FCO, sosyal medya ve dijital platformlar üzerinde aktif bir varlık oluşturarak, dış politikada daha etkileşimli ve hızlı bir iletişim ortamı yaratmayı başarmıştır. Bu strateji, diplomatik süreçlerin daha dinamik ve erişilebilir hale gelmesini sağlamıştır (Pamment, 2016, s. 200).

İngiltere'nin dijital diplomasi stratejisi, küresel Büyük Güç rekabetinin etkisiyle şekillenmiştir. Büyük Güç rekabeti, devletler arasındaki dinamikleri anlamada önemli bir çerçeve sunmaktadır. Dijital diplomasi, İngiltere için sadece bir iletişim aracı olmanın ötesindedir ve stratejik bir ulusal güvenlik aracı olarak da kullanılmaktadır. Dijital platformlar aracılığıyla, İngiltere kültürel diplomasi faaliyetlerini artırmakta ve küresel sorunlara, örneğin iklim değişikliği ve halk sağlığı gibi meselelere ilişkin uluslararası sorumluluklarını ve katkılarını vurgulamaktadır (Pamment, 2018, s. 400). Bu strateji, İngiltere'nin dijital diplomasi aracılığıyla uluslararası izleyicilere kendi politikalarını etkili bir şekilde sunmasını ve güçlerini artırmasını sağlamaktadır (Bogdanor, 2020, s. 1-20; Arthuis ve Farrell, 2018, s. 37-48). Dijital diplomasi, devletlerin dış politika stratejilerini yeniden şekillendiren bir araç olmuştur. Hall'un

(1993, s. 280) politika değişikliği şemasına göre, dijital diplomasi devletlerin dış politika araçlarını dijital araçlarla genişletmesiyle birlikte dış politika hedeflerinin yeniden tanımlanmasını mümkün kılmaktadır. Bu değişim, dijital diplomasiye daha geniş bir perspektifle entegrasyonu anlamına gelir ve politika yapıcılarının dünya görüşlerini değiştirebilir.

Özellikle dijital diplomasi, bilgi akışını hızlandırarak, hükümetlerin daha geniş kitlelere ulaşmasını ve daha dinamik ve etkileşimli politikalar geliştirmesini sağlar. Bu, küçük ama stratejik değişikliklerle sürekli iyileştirmeler yapılmasını içerir ve genellikle ikinci derece değişikliklerle dijital diplomasiye geçişi mümkün kılar (Howlett ve Ramesh, 2006, s. 180). İngiltere'nin dijital diplomasi stratejisi, bir yandan dış politika uygulamaları ve hedeflerini küresel düzeyde dönüştürmeyi hedeflerken diğer yandan uluslararası ilişkilerdeki etkileşimleri de yeniden şekillendirmektedir. Dijital diplomasi, devletlerin küresel arenada pozisyonlarını güçlendirmelerine yardımcı olurken buna ek olarak dijital platformlar ve sosyal medya aracılığıyla uluslararası algıları şekillendirmelerine de olanak tanımaktadır. Bu dönüşüm, dijital araçların uluslararası ilişkilerdeki stratejik önemini vurgulamaktadır.

4.2 Amerika Birleşik Devletleri'nin Dijital Diplomasi Uygulamaları

ABD'nin dijital diplomasi alanındaki öncü girişimleri, Soğuk Savaş sonrası dönemde süper güç konumuna geçişi ve 11 Eylül terör saldırılarının yarattığı diplomatik ve güvenlik zorluklarıyla şekillenmiştir. 11 Eylül saldırıları, ABD diplomasisi için dönüm noktası olmuş ve siber diplomasiye zemin hazırlamıştır. Colin Powell'ın Dışişleri Bakanlığı döneminde E-Diplomasi Ofisi'nin kurulması, bu alandaki ilk somut adımlardan biri olmuştur. Bu ofis, özellikle devletin iç işleyişini dijitalleştirme üzerine yoğunlaşmış ve diplomatik faaliyetlerde teknolojinin etkinliğini artırmayı hedeflemiştir (Tsvektova vd., 2022, s. 20; Chiriatti, 2023, s. 40).

Powell döneminde gerçekleştirilen diğer önemli girişimler arasında diplomatlara BlackBerry cihazlarının dağıtılması ve büyükelçiliklerin web sitelerinin oluşturulması yer almıştır. 2003 yılında ABD Kamu Diplomasisi Danışma Komisyonu, E-Diplomasi ve sanal konsolosluklar üzerine bir rapor yayımlamış ve bilgi teknolojilerinin geleneksel diplomasiye yeni bir boyut kattığını vurgulamıştır (Chiriatti, 2023, s. 43). Bu dönemde geliştirilen stratejiler arasında "American Presence Posts" ve yerel halka açık kamu diplomasisi merkezleri olan "American Corners" yer almaktadır. Ayrıca, "Sanal Konsolosluklar" projesi, fiziksel konsoloslukların iş yükünü hafifletmeyi hedeflemiştir (state.gov, 2021). 11 Eylül sonrasında başlatılan "Shared Values" kampanyası ise ABD'nin Müslüman dünyasıyla ilişkilerini güçlendirme amacı taşımış ve dünyanın dört bir yanındaki Müslümanların ABD deneyimlerini paylaşması teşvik edilmiştir (Snow ve Cull, 2020, s. 3). Bu dönemde geliştirilen "Diplopedia" ve "DipNote" gibi projeler, ABD Dışişleri Bakanlığı'nın dijital diplomasi girişimlerini güçlendirmiştir. Bu projeler hem bilgi paylaşımını hem de halkla iletişimi artırmayı amaçlamıştır (Snow ve Cull, 2020, s. 10). ABD'nin dijital diplomasiye yaptığı yatırımlar, yalnızca teknolojik yenilikleri benimsemekle kalmamış, aynı zamanda diplomasi uygulamalarında küresel bir dönüşüm yaratmıştır.

2011 yılında ABD Dışişleri Bakanlığı, İran halkıyla doğrudan iletişim kurmayı amaçlayan bir sanal büyükelçilik platformu başlatmıştır. Bu girişim, İran ile diplomatik ilişkilerin 1979 İran Devrimi sonrası kesilmesinin ardından, ABD'nin İran halkına yönelik doğrudan bir iletişim kanalı oluşturma çabasını temsil etmektedir (Dikmengil, 2022, s. 170-172). Platform; eğitim, kültür, vize bilgileri gibi konularda İran halkına bilgi sunmayı ve ABD'nin politikalarını

doğrudan iletmeyi hedeflemiştir. Ancak, İran hükümeti bu platformu hızla erişime kapatarak ABD'nin dijital diplomasi çabalarına karşı etkili bir önlem almıştır. Sanal büyükelçiliğin kısıtlanmasına rağmen platform, İran halkı tarafından iki milyonun üzerinde ziyaret almıştır. Bu durum, ABD'nin dijital diplomasi girişimlerinin belirli bir ilgi ve etkileşim yarattığını göstermektedir (The Times of India, 2012). İran halkının sosyal medya ve VPN kullanımı gibi araçlarla bilgiye erişim çabaları, bu girişimin kısmen de olsa amacına ulaştığını göstermektedir (Iran International, 2022).

Hillary Clinton'ın Dışişleri Bakanlığı döneminde, dijital teknolojiler ABD'nin dış politika stratejisinin merkezine yerleştirilmiştir. Clinton, cep telefonları ve sosyal medya teknolojilerinin hükümetlerin hesap verebilirliğini artırma ve marjinalleşmiş grupları güçlendirme potansiyeline dikkat çekmiştir. Bu dönemde geliştirilen stratejiler, Kenya'da çiftçilerin mobil bankacılık kullanımıyla gelirlerini artırmasından, Bangladeş'te İngilizce eğitimine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamıştır (Özdemir ve Yıldız, 2024, s. 115). Clinton döneminde başlatılan dijital diplomasi girişimlerinden biri de diplomatların sosyal medyada aktif olmalarının teşvik edilmesidir. Moskova Büyükelçisi Mike McFaul'un sosyal medyada aktif olarak Rus halkıyla doğrudan iletişim kurma çabaları, Clinton'ın dijital diplomasiye verdiği önemin bir göstergesi olmuştur (Roberts, 2020, s. 480). Bu girişimler, ABD'nin uluslararası diplomasi faaliyetlerini daha etkileşimli ve dinamik bir hale getirmiştir.

5. Karşılaştırmalı Analiz: İngiltere ve ABD'nin Dijital Diplomasi Stratejileri

İngiltere ve ABD, dijital diplomasi stratejilerini küresel diplomatik ilişkilerdeki yeni zorluklara ve fırsatlara uyum sağlamak için şekillendirmişlerdir. İngiltere'nin stratejisi, 2012 yılında yayımlanan Dijital Strateji belgesiyle şekillenmiştir. Bu strateji, dijital araçları dış politika ve hizmet sunumunun merkezine yerleştirerek şeffaflığı artırmayı ve krizlere hızlı yanıt vermeyi hedeflemiştir. İngiltere, özellikle COVID-19 pandemisi sırasında G-7 ve G-20 zirvelerini dijital platformlarda gerçekleştirerek stratejisinin etkinliğini kanıtlamıştır. ABD ise dijital diplomasiyi özellikle güvenlik ve terörle mücadele çerçevesinde benimsemiştir. E-Diplomasi Ofisi ve sanal büyükelçilik projeleri, ABD'nin dijital diplomasiye yatırımının somut örnekleridir. İngiltere, dijital diplomasiyle kriz yönetimi, uluslararası toplantılar ve hizmet sunumu gibi alanlarda başarılı olmuştur. ABD ise geniş kitlelere ulaşma, sosyal medya üzerinden hızlı iletişim kurma ve kamu diplomasisini etkin bir şekilde yönetme alanlarında ön plana çıkmıştır. İki ülke de dijital diplomasi uygulamalarını farklı önceliklerle geliştirmiştir. İngiltere, hizmet sunumu ve yönetim odaklı bir yaklaşım benimserken, ABD daha geniş bir çerçevede, güvenlik ve kriz iletişimine yönelik bir strateji izlemiştir. Ancak her iki ülke de dijital diplomasi araçlarını kullanarak uluslararası ilişkilerde önemli bir dönüşüm yaratmayı başarmıştır. Bu süreç, dijitalleşmenin diplomasi üzerindeki etkisini ve gelecekteki potansiyelini vurgulamaktadır.

Sonuç

İnternet ve özellikle sosyal medya, uluslararası toplumun yapısını derinden dönüştürmüş, diplomasi uygulamalarında köklü değişimlere yol açmıştır. Ross'un (2011: 452) belirttiği gibi, dijital diplomasi ve 21. yüzyılın devlet yönetimi, "geleneksel dış politika araçlarını tamamlayan ve ağlar, teknolojiler ve demografik yapılar gibi yeni kaynaklardan faydalanan yenilikçi ve uyarlanmış araçlar" olarak tanımlanabilir. Günümüzde, dışişleri bakanlıkları ve büyükelçilikler, bilgi paylaşımı, toplama ve analiz süreçlerinde aktif olarak yer aldıkları çevrimiçi sosyal ağların önemli bir parçası hâline gelmiştir. Sosyal medya, politika yapımcılar ile vatandaşlar arasındaki iletişimi daha doğrudan bir forma dönüştürmüş, diplomatik misyonların hem ulusal hem de

uluslararası kitlelere erişimini kolaylaştırmıştır. Bu platformlar, geleneksel devlet ve medya filtrelerini aşarak, ülkelerin diplomatik amaçlarına ulaşmada daha etkili yollar sunmaktadır. ABD'nin dijital diplomasiye yönelmesinde Soğuk Savaş sonrası dönemdeki süper güç konumu ve 11 Eylül terör saldırılarının yarattığı diplomatik zorluklar belirleyici olmuştur. Bu olaylar, ABD'nin teknolojik dönüşümünü hızlandırarak dijital araçların diplomasiye entegrasyonunu zorunlu kılmıştır. Colin Powell ve Hillary Clinton gibi liderlerin öncülüğünde, E-Diplomasi Ofisi gibi yapılar kurulmuş diplomasi süreçlerinde dijitalleşmeye teşvik edilmiştir. Küresel iletişimdeki değişimlerle birlikte ABD, mesajlarını geniş kitlelere daha etkili bir şekilde ulaştırma kapasitesini artırmıştır.

ABD'nin dijital diplomasi uygulamaları, yenilikçi projeler ve araçlarla küresel etkileşimi artırmıştır. Sanal büyükelçilikler ve sanal konsolosluklar gibi girişimler, ABD'nin diplomatik hizmetlerini daha erişilebilir hâle getirmiştir. Sosyal medya platformlarının etkin kullanımı, ABD'nin uluslararası alandaki sesini güçlendirmiştir. Özellikle Arap Baharı döneminde yürütülen sosyal medya kampanyaları, ABD'nin bu bölgelerdeki etkisini artırmış ve diplomatik çabalarını güçlendirmiştir. Dijital diplomasi, ABD'nin uluslararası etkisini genişletmiş, kapalı toplumlarla doğrudan iletişim kurmasını sağlamıştır. Sosyal medya ve internet tabanlı araçlar, ABD'nin mesajlarını doğrudan yerel halklara ulaştırma ve yerel popülasyonlarla etkileşimde bulunma konusunda yeni yollar açmıştır. Bu uygulamalar, ABD'nin yumuşak güç kapasitesini artırarak küresel liderlik rolünü güçlendirmiştir.

ABD ve İngiltere, dijital diplomasi alanında farklı önceliklerle stratejiler geliştirmiştir. İngiltere, dijital araçları dış politika ve hizmet sunumunun merkezine yerleştirirken ABD daha çok güvenlik ve kriz yönetimine odaklanmıştır. İngiltere, özellikle FCO'nun dijital stratejisi ile sosyal medya kullanımını ve veri analitiğini diplomasiye entegre ederek etkili sonuçlar elde etmiştir. COVID-19 pandemisi sırasında dijital platformlarda gerçekleştirilen uluslararası zirveler, İngiltere'nin dijital diplomasi uygulamalarındaki başarısını göstermektedir. ABD ise, dijital araçları kullanarak geniş kitlelere ulaşma, kriz yönetimi ve hızlı iletişim kurma kapasitesini artırmıştır. Sanal büyükelçilik projeleri, ABD'nin yenilikçi diplomasi uygulamalarını temsil ederken sosyal medya kampanyaları uluslararası etkileşimi güçlendirmiştir. Hem ABD hem de İngiltere, dijital diplomasi araçlarını kullanarak küresel liderlik pratiklerini yeniden tanımlamış ve uluslararası ilişkilerdeki etkilerini artırmıştır. Bu süreçte dijital diplomasi, yalnızca bilgi ve hizmet sunumu değil, aynı zamanda diplomatik süreçlerin hızlanması ve etkileşimlerin derinleşmesi açısından da stratejik bir araç olmuştur. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki devrim, politika yapıcılarının halkla doğrudan iletişim kurmasını kolaylaştırarak diplomasiye daha dinamik bir boyut kazandırmıştır. Dijital diplomasi, özellikle teknolojiyi geç benimseyen ülkeler için büyük fırsatlar sunmaktadır. Bilgi akışını hızlandırmış, bireylerin karar alma süreçlerine katılımını artırmış, hükümetlerin hesap verebilirliğini desteklemiş ve uluslararası arenada yeni bir iletişim modeli oluşturmuştur. Bu dönüşüm, küresel diplomasi pratiklerinde kalıcı bir değişimin işaretidir.

Kaynakça

- Adesina, O. S. (2017). Foreign policy in an era of digital diplomacy. *Cogent Social Sciences*, 3(1), 1297175.
- Akıllı, E., Güneş, B., & Gökbek, A. (Eds.). (2023). *Diplomacy, Society and the COVID-19 Challenge*. Routledge.
- Aldemir, M. T. (2024). Kamu diplomasisinde haber ajanslarının rolü: Karadeniz Tahıl Koridoru Anlaşması haberleri ve Anadolu Ajansı örneği [Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan

- Üniversitesi]. <https://acikerisim.erbakan.edu.tr/server/api/core/bitstreams/84a957ce-60e1-4818-9604-89ac23b88b21/content>
- Andjelković, K., Höne, K., ve Perućica, N. (2021). Digital Foreign Policy: Actors, trends and issues in 2023. *Diplo. Digital Foreign Policy*. <https://www.diplomacy.edu/topics/digital-foreign-policy/>
- Arthuis, J., & Farrell, H. (2018). What future for a democratic Europe following Brexit?. *The Tocqueville Review*, 39(1), 37-48.
- Baştan, Y., ve Karagül, S. (2021). Diplomasinin Dönüşümü ve Dijital Diplomasi. *TroyAcademy*, 6(3), 777-803. <https://doi.org/10.31454/troyacademy.959312>
- Beck, U. (2014). Risk society. In J.-F. Morin & A. Orsini (Eds.), *Essential concepts of global environmental governance*. Routledge.
- Bertot, J. C., & Jaeger, P. T. (2006). User-centered e-government: Challenges and benefits for government Web sites. *Government Information Quarterly*, 23(2), 163-168.
- Bjola, C. (2015). Introduction: Making sense of digital diplomacy. In C. Bjola & M. Holmes (Eds.), *Digital Diplomacy* (pp. 1-9). Routledge.
- Bjola, C., & Jiang, L. (2015). Social Media and Public Diplomacy: A comparative analysis of the digital diplomatic strategies of the EU, US and Japan in China. In C. Bjola & M. Holmes (Eds.), *Digital Diplomacy*. Routledge
- Bogdanor, V. (2020). *Britain and Europe in a Troubled World*. Yale University Press.
- Böhme, G. (2013). The art of the stage set as a paradigm for an aesthetics of atmospheres. *Ambiances. Environnement sensible, architecture et espace urbain*. Volume 38, 207- 226
- Bremmer, I. (2021). The technopolar moment: How digital powers will reshape the global order. *Foreign Affairs*, 100, 112.
- Castells, M. (2001). Local And Global: Cities In the Network Society. *Tijdschrift Voor Economische En Sociale Geografie (Journal of Economic & Social Geography)*, 93(5).
- Chiriatti, A. (2023). Virtual Diplomacy as a New Frontier of International Dialogue. In in E. Akıllı, B. Güneş, A. Gökbel (Eds.), *Diplomacy, Society and the COVID-19 Challenge* (39-46). Routledge.
- Constantinou, C. M., Sharp, P., ve Kerr, P. (Eds.) (2016). *The SAGE Handbook of Diplomacy*. Routledge.
- Critchlow, J. (2004). Public Diplomacy during the Cold War: The Record and Its Implications. *Journal of Cold War Studies*, 6 (1), 75-89. <https://doi.org/10.1162/152039704772741597>
- Demirtepe, M., & Özertem, H. S. (2013). Yükselen Tehdit Algısı Karşısında Çin'in Yumuşak Güç Siyaseti: Politikalar ve Sınırlılıkları. *Bilgi Dergisi*, Sayı 65, 95-118.
- Dikmengil, N. (2022). *Siber-ulus: dijital egemenlik alanı ve Barbados'un Metaverse elçiliği*. Işık Üniversitesi Yayınları.
- Diplomacy, n. Meanings, etymology and more | Oxford English Dictionary. (n.d.). Retrieved June 5, 2024, from https://www.oed.com/dictionary/diplomacy_n

- Dittmer, J., & McConnell, F. (Eds.) (2015). *Diplomatic cultures and international politics*. Routledge.
- Eghtesadi, M., ve Florea, A. (2020). Facebook, Instagram, Reddit and TikTok: A proposal for health authorities to integrate popular social media platforms in contingency planning amid a global pandemic outbreak. *Canadian Journal of Public Health*, 111(3), 389-391. <https://doi.org/10.17269/s41997-020-00343-0>
- Galtung, J., ve Ruge, M. H. (1965). Patterns of Diplomacy: A Study of Recruitment and Career Patterns in Norwegian Diplomacy. *Journal of Peace Research*, 2(2), 101-135. <https://doi.org/10.1177/002234336500200201>
- Gilboa, E. (2016). Digital diplomacy. In C. M. Constantinou, P. Kerr and P. Sharp (Eds.), *The SAGE handbook of diplomacy* (pp. 540-551). SAGE
- Gomichon, M. (2013). Joseph Nye on soft power. *E-international Relations*, 8.
- Grant, R. (2004). The democratisation of diplomacy: negotiating with the Internet. *OII Research Report*. No. 5. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1325241>
- Hall, P. A. (1993). Policy paradigms, social learning, and the state: the case of economic policymaking in Britain. *Comparative politics*. 25 (3), 275-296.
- Howlett, M., & Ramesh, M. (2006). Globalization and the choice of governing instruments: The direct, indirect, and opportunity effects of internationalization. *International Public Management Journal*, 9(2), 175-194.
- Huxley, A. (2014). Discovering digital diplomacy: The case of mediatization in the Ministry for Foreign Affairs of Finland [Master Thesis, Uppsala Universitet]. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:747680/FULLTEXT01.pdf>
- Iran International (2022). Iran to Continue Social Media Ban, Grant Access to Regime Insiders. 26 October. <https://www.iranintl.com/en/202210268565>.
- josh, H. (2024). Top 35 Social Media Platforms (June 2024). *Exploding Topics*. <https://explodingtopics.com/blog/top-social-media-platforms>
- Kemp, S. (2018, January 30). Digital in 2018: World's internet users pass the 4 billion mark. *We Are Social UK*. <https://wearesocial.com/uk/blog/2018/01/global-digital-report-2018/>
- Kostecki, M., & Naray, O. (2007). Discussion papers in diplomacy. *Commercial Diplomacy and International Business, Netherlands Institute of International Relations Clingendael*.
- Kotabe, M., & Czinkota, M. R. (1992). State government promotion of manufacturing exports: a gap analysis. *Journal of international business studies*, 23, 637-658.
- La Cour, C. (2018). The evolution of the 'public' in diplomacy. *Place branding and public diplomacy*, 14(1), 22-35.
- Leroux, K., ve Goerdel, H. T. (2009). Political Advocacy By Nonprofit Organizations: A Strategic Management Explanation. *Public Performance and Management Review*, 32(4), 514-536. <https://doi.org/10.2753/PMR1530-9576320402>
- Lichtenstein, J. (2010). Digital diplomacy. *New York Times Magazine*, 16(1), 26-29.

- Marks, S., ve Freeman, C. W. (2024, May 9). Diplomacy | Definition, Meaning, Types, & Examples | *Britannica*. <https://www.britannica.com/topic/diplomacy>
- Marzano, G. (2020). Crowd-Based Applications and Societal Challenges, *JAHR*, 11/1, 247-260.
- Mashiah, I. (2023). Tech-diplomacy: High-tech driven rhetoric to shape national reputation. *E-International Relations*, 16.
- Mbang, E. B., ve Urom, C. (2013). Actualizing the Vision of Universal Basic Education (UBE) through Information and Communication Technology (ICT) in Nigeria. *Journal of Qualitative Education*, 9(3). <https://www.globalacademicgroup.com/journals/qualitative%20education/Ekpo3.pdf>
- Melissen, J. (2005). The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice. In J. Melissen (Ed.), *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations* (pp. 3-27). Palgrave Macmillan UK. https://doi.org/10.1057/9780230554931_1
- Murray, S., Sharp, P., Wiseman, G., Crikemans, D., ve Melissen, J. (2011). The Present and Future of Diplomacy and Diplomatic Studies. *International Studies Review*, 13(4), 709-728. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2486.2011.01079.x>
- Navari, C. (2021). *The International Society Tradition: From Hugo Grotius to Hedley Bull*. Springer Nature. 143-160.
- Nye, J. S. (2021). Soft power: the evolution of a concept. *Journal of Political Power*, 14 (1), 196-208.
- O'Rourke, S. P. (1994). Cultivating the “higher law” in American jurisprudence: John Quincy Adams, neo-classical rhetoric, and the Amistad case. *Southern Journal of Communication*, 60(1), 33-43.
- Özdemir, G. S., ve Yıldız, A. K. (2024). Bringing Diplomacy to the Digital Age: The Implementation and Impact of Digital Diplomacy in the USA. In E. Akıllı, B. Güneş and O. Güner (Eds.). *Digital Diplomacy in the OSCE Region: From Theory to Practice* (pp. 113-123). Springer Nature Switzerland.
- Özlü, Ö., & Alan, G. A. E. (2020). *Kamu diplomasisi oluşturulmasında dijital diplomasinin etkisi: Türkiye’de bulunan büyükelçiliklerin Twitter kullanımı* (Doctoral dissertation, Erciyes University).
- Pamment, J. (2016). British public diplomacy and soft power: Diplomatic Influence and the Digital Revolution. Palgrave Macmillan.
- Pamment, J. (2018). Towards a new conditionality? The convergence of international development, nation brands and soft power in the British national security strategy. *Journal of International Relations and Development*, 21, 396-414.
- Paşinyan: Anlaşma halkımız için acı verici, kararı ordunun ısrarı üzerine aldım. (2020, November 9). *BBC News Türkçe*. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-54882585>
- Reuters (2012). U.S. “Virtual Embassy” Blocked by Iran Net Censor. 8 December. <https://www.reuters.com/article/us-iran-usa-website-idUSTRE7B610E20111208>.
- Robert, J., ve Feilleux, L. (2009). Lynne Rienner Publishers | *The Dynamics of Diplomacy*. https://www.rienner.com/title/The_Dynamics_of_Diplomacy

- Roberts, K. (2020). Russophobia in the Obama Era Foreign Policy Discourse (2009-2017). *Vestnik RUDN. International Relations*, 20(3), 476-490.
- Roco, M. C., & Bainbridge, W. S. (2003). Overview converging technologies for improving human performance: Nanotechnology, biotechnology, information technology, and cognitive science (NBIC). In *Converging technologies for improving human performance: Nanotechnology, biotechnology, information technology and cognitive science* (pp. 1-27). Dordrecht: Springer Netherlands.
- Rust, R. T., Kannan, P. K., & Peng, N. (2002). The customer economics of internet privacy. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 30(4), 455-464.
- Sayın, F. M., & Sayın, B. A. (2013). Old and new diplomacy and the role of communication. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 15-30.
- Sheller, M., & Urry, J. (2006). The new mobilities paradigm. *Environment and planning*, 38(2), 207-226.
- Snow, N., & Cull, N. J. (Eds.). (2020). *Routledge handbook of public diplomacy*. Routledge.
- Soja, E. (2009). The city and spatial justice. *Justice spatiale/Spatial justice*, 1(1), 1-5.
- Şeker, Ş. E. (2014). Aktör Ağ Teorisi (Actor Network Theory). *YBS Ansiklopedisi*, 1(1), 14-15.
- TDK. (2024). Diplomasi ne demek TDK Sözlük Anlamı. <https://sozluk.gov.tr/?kelime=diplomasi>
- The Times of India (2012). *US' Embassy for Iranians a Hit*. 7 December. <https://timesofindia.indiatimes.com/tech-news/us-virtual-embassy-for-iranians-a-hit/articleshow/17522467.cms>.
- Tsvetkova, N. A., Sytnik, A. N., ve Grishanina, T. A. (2022). Digital diplomacy and digital international relations: Challenges and new advantages. *Current Issues of the Contemporary International Relations*, 15 (2), 174-196.
- Westcott, N. (2008). *Digital diplomacy: The impact of the internet on international relations*. *Oll Working Paper*, No. 16. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1326476>
- Yücel, G. (2016). Dijital diplomasi. *TRT Akademi*, 1(2), 748-760.

Extended Abstract

This study explores the evolving role of digital diplomacy in modern international relations by conducting a comparative analysis of two leading countries in this field: the United States and the United Kingdom. Digital diplomacy refers to the use of information and communication technologies (ICTs) by state actors to achieve foreign policy objectives, communicate with global audiences, and strengthen soft power influence. As digital tools increasingly shape the ways in which governments engage with both domestic and international publics, understanding country-specific strategies has become crucial.

The research begins by outlining the conceptual foundations of diplomacy, tracing its historical evolution from classical diplomacy (Diplomacy 1.0) to public diplomacy (Diplomacy 2.0), and ultimately to the emergence of digital diplomacy (Diplomacy 3.0). The study discusses how developments in digital technologies—particularly the rise of social media platforms—have transformed diplomatic communication, enabled real-time public engagement, and redefined the boundaries of statecraft in the 21st century. Drawing upon theories such as soft power (Nye, 2003), risk society (Beck, 1986), and actor-network theory (Latour, 2005), the study integrates international relations theory with digital transformation frameworks.

The empirical analysis focuses on the digital diplomacy strategies of the U.S. and the U.K., highlighting their distinct institutional approaches and foreign policy objectives. The U.S., particularly after the 9/11 terrorist attacks, institutionalized digital diplomacy through structures like the Office of eDiplomacy and initiated outreach programs such as “Virtual Embassies” and “American Corners.” It emphasized public engagement through platforms like Twitter and YouTube, using digital tools to combat extremism and promote American values. Meanwhile, the U.K. adopted a more strategic and governance-focused model. The 2012 FCO Digital Strategy and the “Future FCO” report prioritized internal digital transformation, transparency, and international engagement during crises such as the COVID-19 pandemic. The U.K. has integrated digital tools across foreign policy areas through training programs, digital response units, and video diplomacy mechanisms.

The comparative analysis reveals that while the U.S. places greater emphasis on public relations and soft power projection, the U.K. uses digital tools to enhance procedural efficiency and policy communication. Both countries have redefined diplomatic functions by embedding digital platforms into everyday foreign affairs practice. However, challenges such as disinformation, cyber threats, and unequal access to technology persist, requiring adaptive governance mechanisms.

In conclusion, this study underscores the increasing significance of digital diplomacy as a complementary tool rather than a replacement for traditional diplomacy. By analyzing the institutional and strategic dynamics of the U.S. and U.K., the study contributes to a broader understanding of how digital transformation is reshaping diplomacy. The findings offer insight into how other countries can adapt digital diplomacy frameworks to strengthen their global presence and public engagement in a complex, networked international system.